

Bedre kunnskap om neste generasjon

Med topp moderne utstyr og metoder skal et nytt forskningscenter ved Universitetet i Oslo gi kunnskap om barns utvikling. Spennende og nyttig for klinikerne, mener Annika Melinder.

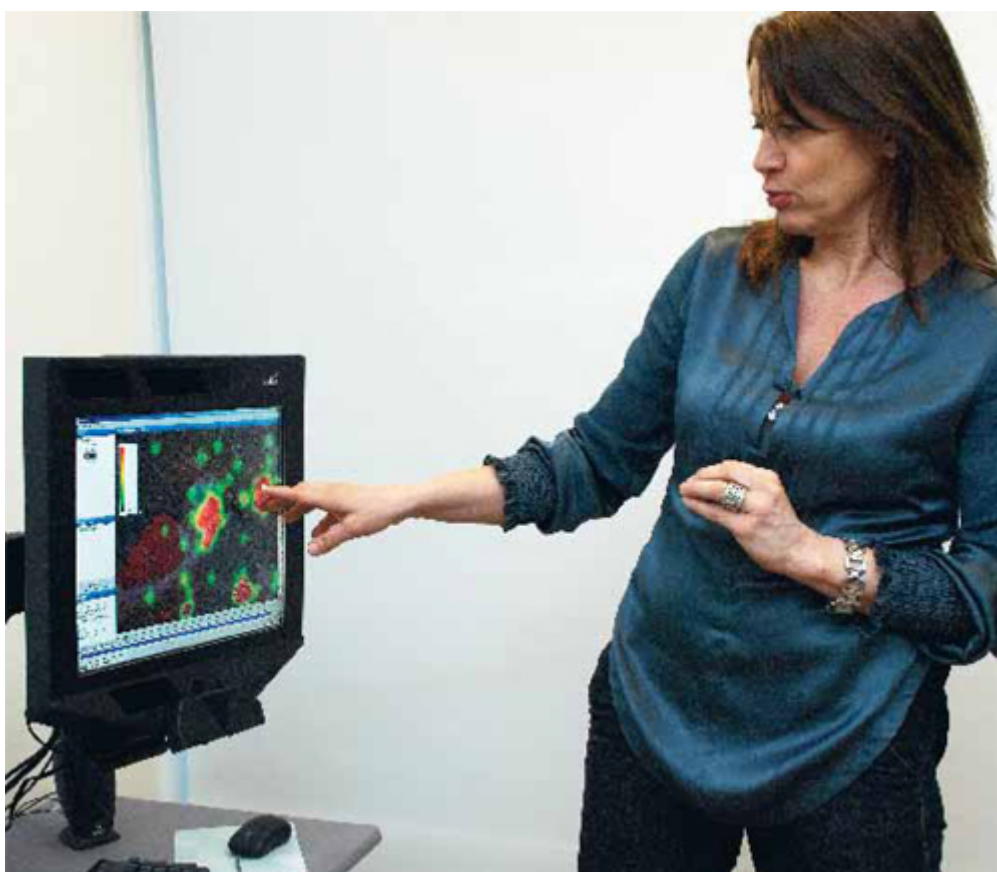
TEKST:

Nina Strand

FOTO:

Ståle Skogstad

PUBLISERT 10. april 2007

SER PÅ BLIKK: Via dataskjermen kan Annika Melinder lese av barnas synsmønster etter avfotografering med et øyebevegelseskamera. Jo rødere felt, desto flere fikseringer.

Enheten for kognitiv utviklingspsykologi ved Psykologisk institutt ved Universitetet i Oslo (EKUP) ble åpnet 2. mars. Kolleger, samarbeidspartnere fra andre institutter,

studenter og støttespillere møtte opp for feiring og omvisning i det nye laboratoriet. Fakultetets dekan og Psykologforeningens president var også til stede, og uttrykte høye forventninger til forskningssenteret. – Den nye enheten vil produsere etterlengtet kunnskap, sa An-Magritt Aanonsen. – Psykologene er interessert i anvendbar forskning. Det ser vi hvert år i den store oppslutningen om psykologikongressen.

Moderne teknologi og nye metoder muliggjør banebrytende forskning på utvikling hos barn. – Dette har vært en lang reise, fra skjøre ideer, planer og visjoner til en struktur der vi har skaffet oss nye lekekamerater og partnere for flere år fremover, sa initiativtaker, ildsjel og leder for senteret, Annika Melinder ved åpningen. – Vi skal samarbeide med forskningsmiljøer både her i Norge og internasjonalt. Jeg tror helhjertet på at vi nå vil kunne få bedre psykologisk kunnskap om neste generasjon.

Viktige støttespillere

EKUP skal forske på barns kognitive og sosiale utvikling, og prøve å gi noen svar på hva som styrer atferd og læring, utvikling av depresjon, traumer og generell kognitive svikt. Atferd, genetik og nevralt mekanismer vil inngå i studiene, og prosjektene vil inkludere både vanlige barn og barn i risikoutvikling. Barne- og likestillingsdepartementet gir betydelig økonomisk støtte til forskningen ved senteret ut 2011. Ekspedisjonssjef i departementet, Haktor Helland, har vært et viktig støttespiller for Melinder. – Uten ham hadde vi ikke kommet dit vi er i dag. Haktor Helland møtte mine visjoner med respekt og interesse, men også med utfordrende spørsmål. Han har vært en støttende og motiverende samtalepartner, sier hun.

Etableringen av en ny forskningsenhet har vært et stort løft for Psykologisk institutt. Melinder poengterer betydningen av å ha instituttledelsen med på laget: – Fanny Duckert har vært sjenerøst støttende, alltid til stede, og aller best når det blåser som verst, sier hun, og retter også stor takk til sin «våpendrager, ridder og gentleman» Svein Magnussen for gode diskusjoner og innspill.

AVANSERT UTSTYR: Hetten med sensorer settes på forsøkspersonens hode for måling av hjernens aktivitet.

Ikke tro og synes

Avdelingsdirektør Eli Grut i Barne- og likestillingsdepartementet var til stede ved åpningen. – Vi trenger et mer kunnskapsbasert barnevern, slo hun fast. – Vi skal ikke tro eller synes, men vi skal vite hva som trengs for disse barna. Det er behov for mer psykologisk forskning, og da Melinder tok kontakt med oss, kom det som bestilt. EKUP er et nytt redskap, det er grunnforskning og brukerrettet kunnskap i ett, og denne kombinasjonen ser vi gjerne mer av, sa hun. Spesielt trakk Grut frem behovet for forskning med utgangspunkt i barnevernet: – Plassering av barn skjer ofte akutt. Vi har lite kunnskap om effekten på kort og lang sikt av disse hasteplasseringene. Dette er sårbare barn og unge. Vi trenger også å vite mer om hvorfor noen barn klarer seg tross elendige oppvekstforhold, sa hun, og understreket betydningen av forskningsformidling: – Vi håper forskningssenteret vil være opptatt av det.

Ambisiøse planer

Melinder har ambisiøse planer for det nye forskningscenteret, og mener bestemt at det topp moderne utstyret muliggjør banebrytende forskning: – Nå kan vi se hvordan barn bruker blikket når de orienterer seg og planlegger sine handlinger, forklarer hun. – Vi vil studere utviklingen av prospektiv minne om hendelser med sosial betydning, og i denne sammenhengen kan vi se om barn med atypisk erfaring har en annerledes prosess. Snart får vi et nytt ERP-apparat som måler hjernens aktivitet. Kombinerer vi dette med øyebevegelsesapparatet, vil vi kunne være helt i front forskningsmessig, for ingen har gjort det før. På denne måten vil forskningsenheten også være en arena for metodeutvikling.

Nyttig grunnforskning

– Mye av virksomheten vår er grunnforskning, men det er jo ingen motsetning mellom empirisk grunnforskning og klinisk virksomhet, understreker Melinder. – Når det gjelder de minste barna, undersøker vi for eksempel hvor tidlig spedbarn kan følge omsorgspersoners initiativ til samspill med blikket og hvordan de reagerer på omsorgspersonens ansiktsuttrykk. Slik kunnskap er viktig for å kunne gi foreldre råd om samspill og stimulering av spedbarn. En annen studie dreier seg om hvordan ansiktsgjenkjenning utvikles. Vi undersøker hvordan tenkning og hukommelse hos barn som lever under omsorgssvikt eller som er mishandlet utvikles. De største barna, tenåringsene, er representert i EKUP i et prosjekt som undersøker hvordan gener kan påvirke hukommelse og atferd. Vi håper å kunne bidra til en bedre forståelse av hvilke faktorer som kan beskytte barn fra å utvikle seg i negativ retning, forklarer hun.

Nå håper Melinder på stor interesse fra psykologene: – Det er uhyre viktig for en god og sunn klinisk praksis å holde seg à jour med ny forskning, avslutter hun.

Teksten sto på trykk første gang i Tidsskrift for Norsk psykologforening, Vol 44, nummer 4, 2007, side 462-463

TEKST:

Nina Strand, journalist i Tidsskrift for Norsk psykologforening

FOTO:

Ståle Skogstad